

NÚMERO
SOLT
15 Cèntims

SETMANARI POPULAR INDEPENDENT

Palamós 23 de Febrer de 1929.

ANY III

NÚM. 67

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Palamós, trimestre	2'00	ptes.
Fora, trimestre	2'25	id.
Estranger, un any	15'00	id.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

MAURI I VILAR. 2. SEGON

Anuncis, comunicats i reclams a preus segons tarifa.
Pagaments a la bestreta.

Per amor a la terra

LA VALL DELS MOLINS I ROMANYÀ

(Acab: m m)

A l'extrem d'aquesta en vé una de més tendre; endinseu-vos-hi, i la presència insospitada d'un suro fenomenal us deixarà boca-badats. És el suro gros d'en Cama; l'arbre més torturat, més imponent que han vist els vostres ulls, quina semblança so's trobo en alguna de les fotografies de «baobabs» (clar que relativament). El tocareu, provareu d'abraçar la soca, pujareu pel seu ramatje i cada cop augmentarà més la vostra curiositat, demandant «com» pot ésser aixís. Me l'imagino com si un gegant poderós, hagués cenyit una serie d'arbres grossos per la seva soca, fins a quedar sòlidament units, i després, els hagués doblats en totes direccions, desde la part lliure a uns dos metres del sol, obligant-los a creixre en sentit horitzontal; algun d'ells, però, s'empina, per a donar al brancatje tot, la forma d'una mitja esfera; per sobre el brancatje, hi cabrien dotzenes de persones i de la seva pela, deuen sortir-ne varies dotzenes de suro. Però deixem les ponderacions i tornem al camí.

Ara veieu la creu votiva davant vostre. Construcció piadosa del nostre temps, s'alça en un turonet dominador de les perspectives de llevant; no sé si sabríeu passar endavant sens restar uns moments en

son clos i sota els seus braços extesos, per si aixís fos, jo us prego d'anar-hi i no us penedireu pas del rato perdut; uns passos no més i som a la carena, a l'ample mirador de la Selva, que se'ns mostra extesa i plana a l'encís de nostres ulls, voltada de maciços policro-mats, amb un eixam de motes blanques, viles llogarets i masies oviradores fins les crestes mateixes del Montseny. La vostra testa es gira a banda i banda gaudint d'un panorama únic: a l'esquerra, la extensa plana blava, franjada de plata, fent fons als colors opacs de la costa; Palamós, ajaçat, com una massa de plom acabat de solidificar-se, en la corba grácil d'una badia, que apar un estany on una ma poderosa hi extén l'argent viu; Sant Sebastià, amb sa blancor immaculada; serrats de color ocre o verd fosc agençats amb senzilles i solitaries masies que ostenten el color de la neu de rera-sol, i a l'esquerra els serrats de Sant Baldiri i de Lloret, que es donen la mà amb els da Montnegre i aquets amb el gegant solitari, respallant amorós les onduloses i femenines estribacions de Les Guillerries; les Gavarres que queden a vostre espatlla mostren amb ure els seus turons com pits de femella monstruosa i darrera d'ells endevineu aquella altra plana, orgull dels catalans, enveja dels forasters, dita l'Empordá.

I a tot aquest esclat de llum, ajunteu-hi el blau puríssim del firmament i la diafanitat i manyaguera de l'atmosfera que us envolta i acabeu per sentir-vos envaïts d'un benestar moral, que us dona goig en tota cosa per petita i despreciable que ella sia. I aquesta

visió us acompanya en la placeta de la xica església i en la era de l'hostal que ombreja un om centenari, i en el camí de carena vers la mar.

Petit i espléndit mirador, al resseguir-lo o al descansar en un lloc determinat, us regala sempre placidesa i és que Romanyá no és aquella atalaia dominant que desperta en vosaltres visions de tortura, sinó que és la fada que us suggereix amb les seves gracies i amb les seves manyagues.

Els mateixos casals de Romanyá, no presenten aquell caire antipàtic que el temps i l'abandó deixen en ells; ben al revés, doncs sentiu una atracció d'encís davant la grisor de les seves pedres i apar que us parlen de l'ahir llunyà que elles visquerem impassibles. Les dos hores i mitja de marxa empleades, no pesen sobre el vostre esperit però sí sobre vostre cos, i pensant en ell, cal moure's i donar ordres per a la refecció que el vostre apetit demana.

S'acosta l'hora del retorn. Ara el contra-llum ha alterat l'ordre de la policromia: lluíssors metàliques i cristallines vers ponent; tons definits i remarcats a llevant. Seguim el camí de carena, cara a mar. És un xic més llarg que l'anterior, però donarà lloc a veure aquella miniatura de pintor que és la vall del Ridaura; els encimballaments dels turons de Solius, els trencats de la serra de Sant Baldiri i en últim terme, la punta de Sant Telm i Sant Feliu de Guíxols; i també els dos «menhirs»; un alçat, tocant mateix al camí, a mà esquerra, com una pedra terme, i l'altra a mà dreta, en un camp de collada ans d'arribar a la Casa de la Font, en forma de monolit sens desllastar, que ombreja una gentil pomera.

Ans d'arribar a aquest mas es troben els Reparats i Castelló. Al donar vista a Vall-vanera, visió que té aspecte de mas, fortalesa i de temple, on bé per la carena a mà esquerra i passem per les desferres d'una sureda, que ahir era, magnífica, i avui sols són restes de brancatge i matolls. La mà de l'home hi ha passat sense pietat i sens compadir-se de les queixes de les belles plantes, quan en últim crit, deixaven la visió de l'espai per caure a terra. Aquest camí ens d'ú a puig Parany i baixa al mas Castelló (o del Moujo). En aquest mas, hi han encara, restes de construccions religioses i és encara conservat l'antic temple (avui pallissa) d'estil romànic.

A la dreta queda una valleta que comunica a Calonge amb Fanals, situat a l'estribació de la serra de Romanyá. I hem arribat ja a la vall dels Molins, que tornarem a seguir des de sa mitja part, fins a Calonge, a quina vila arribarem, coberta ja per la grisor del crepuscle i ressaltant el guspireig dels lluminars. Haurem fet unes sis hores de camí amb descans de

unes quatre hores suficients per a esbandir tota temor de fatiga i curulls d'impressions anecdòtiques que no oblidarem fàcilment.

I per últim, un prec i una nota. És pobre la meua ploma i el meu estre per a lloar dignament les bellesaes que la natura ofereix. Percebo les imatges, però no puc, pobre de fantasia, expressar amb exactitut els conceptes. A Palamós hi ha qui n'és destre, com n'hi hauran a Sant Feliu i a altres llocs. Doncs bé; els demano que cantin aquets bells recones del modo que ells saben fer-ho, i els enamorats, gaire bé místics, els en sentirem grat.

La nota és refereix, que feta la sortida de Calonge, la meua visió, no és la que es copeja passant per la nova carretera construïda ja fins a Romanyá, sinó per la vella. Aquesta segueix tota la vall i aquella la voreija. A més el perfil monóton de les noves carreteres, treuen encís als horitzons, perquè els fan moure sobre angles i corbes matemàtics, ben al revés de la vella que amb el seu serpenteig dona varietat.

De totes maneres Romanyá resta el mateix i em donaria per ben satisfet, si demà, per un o altre camí, algú hi pujava, (si convé estar disposat a donar totes les indicacions que em siguen possibles) i retornés d'allà, confirmant de l'existència que ara són impressions purament personals.

ALBERT VILA

La última moda

Als bons amics R. Ll. i P. J.

Avui, la joventut viu de cara a les modes. Moda nova que surt, moda a la qual hom s'adapta amb entusiasme. En aquest sentit homes i dones poden ben bé donar-se la mà.

La darrera moda que ens ha portat el cinema — les modes, avui, provenen del cinema — és la del bigoti. El bigoti és la gran preocupació actual. L'últim crit de la moda. Tothom es daleix per posseir un bigoti que s'assembla vagament als d'En Ronald Colman o d'En Roy d'Arcy. . .

Es una moda que té molts inconvenients. Per alguns, gairebé, és una moda inadaptada i no direm inadaptada perquè tot just ha passat el Carnestoltes, amb els seus bigotis d'ocasió.

Figureu-vos, si us plau, aquell jovenet de pel moixí, magrissó, esprimatxat, vermellet de cara, abillat impecablement i . . . sense bigoti. Pobret! Està d'allò més trist; no riu ni gosa fer el plaga quan, freg a freg,

s'encerta passar una noia bonica. Si tingués bigoti. . .

A les nits somnia que n'hi surt i, somrient, adopta un posat de seductor com si vegés al seu davant una modisteta somniadora. . . Però l'home —és un dir— es desperta. . . Quina desilusió! Ni rastre de bigoti. . . Altra volta el neguit més dolorós l'hi empena la testa llustrosa a base de fixadors de totes menes.

Es clar que en aquest món tot arriba i a còpia de preparats i aigues pro-bigoti també vé un dia que el nostre jovincell té la joia, immensa, de comprovar que dessota el nas li han sortit un parell de dotzenes de pels anémics. . . Un bigoti? Una enveja? Aneu-ho a sapiguer. . .

ELOI J. POLAS

Monografia històrica

de la

Vila de Palamós

i encontorns

per

Mossén Félix Paradedà i Robert

XII

GUERRES QUE SOSTINGUÉ LA VILA

LA DE 31 DE MAIG DE 1694

Havent-se apoderat els francesos de Torruella de Montgrí, dos dies després de la terrible batalla dita del Ter o Verges, en que moriren més de cinc mil i feren dos mil cinc cents presoners, cercaren a Palamós, mentre l'esquadra de l'almirall Tourville va presentar-se en la seva rada.

Oberta trinxera el primer de juny per dugues canonades, tingué Palamós més de quatre cents morts. Tenia aquesta vila en el turonet del sud un castell o ciutadela aixecada en aquelles guerres, part servint de quarter el convent d'Agustins. Allí dirigí llurs canonades el francès, caigueren parets i embans, quedant el convent quasi destruït. Va rendir-se el governador Avellaneda amb mil quatre cents homes el dia 10 de juny, vigília de la festivitat de Corpus.

Ple d'orgull per aquest fet de guerra, Lluís XIV manà encunyar una medalla commemorativa que diu: «Palamós presa al assalt. Palamo vi capta est.»

En aquesta medalla la vila ve representada per una matrona sense corona, asseguda sobre unes roques i lligada pel braç amb cadenes. Porta la data de MDCXCIII. En el revers a més a més de l'efigie de Lluís XIV, s'hi llegeix la següent inscripció: «Ludovicus Magnus Rex Christianissimus». Dita medalla fou

feta a Paris durant la guerra de França amb Espanya.

Ja que de numismàtica parlem, bo serà manifestar la possibilitat d'haver-se batut moneda a Palamós, conforme es desprén de la còpia d'un diploma publicat a la «Revista de Gerona» per el senyor Pella i Forgas.

L'Infant Enric d'Aragó i Comte d'Empuries, accedint al preg dels Jurats de la vila per a que llur comerç per la manca de monedes petites no en sufrís perjudici, concedeix el poder-les batre fins la quantitat de cinquanta lliures en qualsevol metall, portant les armes de la dita vila. No sé qui fins l'actualitat se'n hagi trobat cap. Tal vegada per lo miserable de la quantitat que es concedí de batre no va portar-se a efecte. Aquest diploma fou expedit a Barcelona el 18 de febrer de 1484 amb el segell reial.

El 25 de juliol de 1742 fou bombardejada la vila per varis vaixells anglesos, sense que l'enemic trepitgés el seus carrers ni occurrís cap desgracia personal. Els danys materials ocasionats foren de bastant consideració, doncs pèrits imparcials, segons se desprén d'una escriptura signada per notari, s'estimaren en 4994 lliures, els danys en totalitat dels edificis i en 574 lliures les sofertes per les embarcacions, compresos dos carregaments, formant, per consegüent, un total aproximat de quinze mil cent vuitanta cinc pesetes de perjudicis.

Cançó del ceguet

Per eix món vaig caminant
caminant per la vesprada,
aïl sens llum en ma mirada
sens far per mon cor aimant.

Sóc el ceguet; pobre flor
que será sempre poncelia,
pobre flor, qu'encar que bella,
no veurá mai la claror.

Pas a pas, poc a poc, sol
faig ma dolorosa via,
mancat d'un destell per guia,
mancat mon cor de consol.

Mes, no! Tinc per al meu cor
una tendra companyona,
que besant-me ma marona,
me sadolla de dolçor.

En els meus ulls hi ha la nit;
peró en mon cor hi ha l'aubada,
la pau i llum mai somniada,
del jorn pel sol deixondit.

EL COMTE RAÚL

Advertiment

Hem rebut un retall del n.º 63 del nostre periòdic contenint una poesia publicada en el mateix i que tenia per títol «Cant d'Amor» i junt amb ell un full del Calendari «Manelich» de la casa Duran i Alsina, de Barcelona, corresponent a la data del 17 de gener passat amb la mateixa poesia quin títol és «A na...» original del llorejat poeta E. Pascual d'Amigó, a qui des d'aquestes planes demanem que ens perdoni, aixís com els nostres lectors.

Un faceciós amb molt poca gràcia ha sorprès la nostra bona fe. Els comentaris ja els farà el bon sentit del lector. Ens resta, però, donant una prova de la nostra lleialtat, fer-ho avinent a l'objecte de no ésser confosos amb l'autor de la traveta.

FUTBOLERES

LA REUNIÓ DEL DIJOUS

Convocada per la junta del Palamós S. C., tingué lloc aquesta reunió general extraordinària, en la sala de ball del Casino «El Port».

El motiu principal per el qual s'havia convocat la reunió era el de l'«assumpte Rosalench».

El senyor Reig va detallar el perquè de la cessió d'en Rosalench al Palafrugell i amb les condicions amb que el cedien. Va defensar l'actitud de la junta, lamentant-se que es censurés tan durament alguns companys. Després va dir que en Rosalench es quedava en el Palamós perquè la Federació no havia acceptat la fitxa presentada pel Palafrugell i va pregar al senyor Massot que retirés la dimissió que havia presentat i tingués l'amabilitat d'assentar-se en el lloc que li corresponia. El senyor Massot va accedir, essent aplaudit.

Una petita polèmica entre els senyors Reig i Coromines (aquest darrer també dimitit) va acabar retirant la dimissió l'esmentat senyor Coromines, que també fou aplaudit.

Després es va anar a l'elecció d'un vocal, sortint elegit el senyor Vilahú.

Seguidament el senyor Reig va presentar a la general al senyor Angel Alseda —creiem que ex federatiu—, el qual dirigí la paraula al públic dient que els incidents que els àrbitres provocaven en els camps de futbol a més de desagradables, eren contra productes pels clubs en els terrenys dels quals succeïa

l'agressió. El col·legi d'àrbitres es plé de gent incapacitada. Per aixó jo sempre he treballat per esbaudir els inútils. Si voleu venjar-vos d'un furt, tingueu seny i templança i estomaqueu l'àrbitre lluny de casa vostra. Fou molt aplaudit si bé ho hauria estat més si hagués posat algun exemple. El mateix de la U. D. Girona que espera apallissar als àrbitres quan va a Palafrugell.

Finalment, el senyor Massa va donar compte d'alguns afers d'actualitat com, per exemple, el de que el comitè ha assenyalat com a camp neutral per a celebrar el partit de desempat per al sots campionat provincial, entre l'Escala F. C. i el Palamós S. C., el de la U. D. Girona, com a camp neutral, ja ho és, ja... Ho veiem molt negre...

I res més. Felicitem al senyor Vilahú i li desitjem molts éxits. A la junta també l'hem de felicitar. Va estar molt bé. Els únics que no varen estar bé foren els socis. Tothom tenia por d'enraonar...

KEEPER

Noticiari

La companyia de sarsuela que ve actuant en el teatre Carmen, dirigida per el primer actor Sr. Beut, el dimarts darrer posá en escena «Los Bohemios» i «El Niño Judio» amb nombrosa concurrència.

El diumenge passat al Centre R. Federal celebraren ball de societat. En el del Casino «El Port» hi assistí escassa concurrència.

El partit de futbol que havia de celebrar-se el diumenge passat entre l'equip local i el «Ceida» fou suspés a causa de desordres interns en el club palamosí.

Moviment del Port comercial durant els darrers quinze dies.

Vapors estrangers: Carpio, anglés; Hinnoy, Hansa i Hellen, noruegs. Velers: Lilly G., Orione, Patria i Carminina, italians. Vapors nacionals: Ciudad de Reus, Cabo Santa Pola, Amalia de B., Laudfort, Cabo San Vicente. Velers: Joven Paquito, (2 vegades), San José, Maria Rosa, Canalejas, Ramon i Paquita Villanueva.

Disolt el quintet «Palamós» que venia amenitzant els balls del Casino «El Port», un altre se n'és cons-

tituït per actuar en la mateixa societat que baix el nom de «Bevisquis» i dirigit pel mestre Cases, el diumenge càrrer feu la seva primera actuació.

El fred ha desaparegut. Tota la setmana ha fet el temps propi de l'època.

Per a demà diumenge hi ha anunciat ball de Pinyata al Casino «El Port» amb valuosos regals per a les damiselles i joves que hi assisteixin.

Ha estat nomenat caixer de la societat cooperativa «La Equitativa», el senyor Josep Fàbrega i Pou, i auxiliar el Sr. Ullastres.

En el sorteig efectuat per a l'incorporació dels miyons matriculats per a servir en l'Armada ha sortit designada la data de 4 d'abril.

AQUEST NÚMERO HA ESTAT REVISAT I R LA
CENSURA GOVERNATIVA

Tintoreria "LOS MIL COLORES"

ANTONI GÜELL

Tenyits i rentats de tota classe de trajos i vestits i els seus similars.

Dols i altres serveis a les sis hores.

DESPATXOS:

Sabateries Velles, 8 i Projeés 51 — GIRONA

Passeig Castelar, 9 — PALAMÓS

TALLERS: Pedret, 7 — GIRONA

S. Plaja Villena

Centre General de Suscripcions

Venda i subscripció a tota mena de periòdics i revistes nacionals i estrangeres.

Corresponsal de les principals editorials de Barcelona i Madrid.

No embruta

No engrassa

No tenyeix

Torna als cabells blancs el seu color natural sense teinyir-los.

Informarà

L. PUIG

(BATERIA)

Perruqueria per a SENYORES ~ Manicura

L. P U I G - Carrer de la Roda - Palamós

Royal Sport Bar

Cervantes, 38 i 40

Begudes de marca - Servei acurat - Lloc de reunió dels aimants dels sports.

ARTIACH

CHIQUILIN

BILBAO

ROLDOS
RAPID

LA NUEVA CREACION ARTIACH

A BASE DE

YEMA DE HUEVO

AZUCAR REFINADO

MANTEQUILLA PURA

HARINA DE 1ª CALIDAD

Paquete de 200 gr. UNA PESETA

PIDA VD. SIEMPRE GALLETAS

Artiach

MARIA ARTIACH